

ZAKON O POTICAJIMA ZA RAZVOJ PODRUČJA POSEBNE ZAŠTITE U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Zakonom o poticajima za razvoj područja posebne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon) utvrđuju se područja koja Federacija Bosne i Hercegovine posebno štiti (u daljnjem tekstu: područja posebne zaštite), kao i poticajne mjere za njihovu obnovu i razvoj.

Ovim zakonom utvrđuju se brdsko-planinska područja, kao i područja sa težim uvjetima privređivanja (u daljnjem tekstu: Brdsko-planinska područja), a koja u smislu ovoga zakona jesu područja od interesa i pod zaštitom Federacije Bosne i Hercegovine radi poticanja demografske obnove, naseljavanja i stvaranja preduvjeta da se prirodni i privredni resursi što kvalitetnije koriste za privredni razvoj ovih područja i Federacije Bosne i Hercegovine u cjelini, uz očuvanje biološke raznolikosti, te kvalitetnije i ravnomjernije rješavanje socijalnih prilika i privrednog rasta i razvoja svih područja Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Član 2.

Područja posebne zaštite utvrđuju se radi otklanjanja posljedica rata, održivog povratka, poticanja demografskog i privrednog napretka, te postizanja što ravnomjernijeg razvoja svih područja Federacije.

Brdsko-planinska područja jesu područja sa težim uvjetima privređivanja, kao i područja od interesa i pod posebnom zaštitom Federacije radi poticaja demografske obnove, naseljavanja, stvaranja preduvjeta da se prirodni i privredni resursi što kvalitetnije koriste za privredni razvoj ovih područja i Federacije u cjelini, uz podizanje nivoa ekološke zaštite prirodnih bogatstava i životnog prostora za ljude i sva živa bića, te kvalitetnije i ravnomjernije rješavanje socijalnih prilika i privrednog rasta i razvoja svih područja Federacije.

Član 3.

Prava iz ovog Zakona ostvaruju fizička lica koja imaju prebivalište i boravište na područjima posebne zaštite odnosno brdsko-planinskim područjima, pravna lica i obrtnici koji imaju sjedište na područjima posebne zaštite odnosno brdsko-planinskim područjima a zapošljavanju zaposlenike sa brdsko-planinskih područja i područja posebne zaštite (u daljnjem tekstu: korisnici).

II. PODRUČJA POSEBNE ZAŠTITE U FEDERACIJI

Član 4.

Područja posebne zaštite određuju se u **dvije** kategorije, i to prva i druga kategorija prema okolnostima nastalim kao posljedica rata i provođenja Dejtonskog mirovnog sporazuma.

1) Prvoj kategoriji pripadaju područja općina osnovanih Zakonom o konstituiranju novih općina u Federaciji i izmjeni područja općina podijeljenih međuentitetskom i međukantonalnom crtom („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ br. 6/98). Takve općine su: Doboj-istok, Doboj-jug, Dobretići, Domaljevac, Foča/Ustikolina, Pale/Prača, Sapna, Usora i Ravno.

2) Drugoj kategoriji pripadaju područja općina koje su podijeljena međuentitetskom linijom, te nemaju više od 15 000 stanovnika. Takve općine su: Bosanski Petrovac, Glamoč, Kupres, Trnovo, Donji Vakuf, Čelić, Drvar, Olovo.

Član 5.

Općina gubi status područja posebne zaštite u trenutku kad prestane ispunjavati uvjete za stjecanje statusa područja posebne zaštite.

Član 6.

Na prijedlog Ministarstva, Vlada donosi odluku o prestanku posebne zaštite općini.

Član 7.

Ministarstvo provodi postupak ocjenjivanja svake godine s tim da izvještaj s prijedlogom općina za treću skupinu područja posebne zaštite dostavlja Vladi najkasnije u roku od 60 dana prije usvajanja budžeta Federacije.

III. POVLASTICE I POTICAJNE MJERE ZA NASELJAVANJE I RAZVOJ PODRUČJA POSEBNE ZAŠTITE U FEDERACIJI

Član 7.

Federacija će poticati ostanak stanovništva koje je prebivalo na područjima posebne zaštite prije rata te naseljavanje građana Federacije svih djelatnosti i zanimanja koji mogu pridonijeti privrednom i društvenom razvoju područja posebne zaštite.

Član 8.

Pravna i fizička lica sa prebivalištem i boravištem odnosno sjedištem na područjima posebne zaštite a koja se bave proizvodnjom te zapošljavaju više od pet stalnih zaposlenika čije je prebivalište također na području posebne zaštite imaju pravo na refundiranje sredstava uplaćenih na ime doprinosa za PIO/MIO i to u iznosima od:

- A. 100 % doprinosa za PIO/MIO, ukoliko pripadaju prvoj kategoriji područja posebne zaštite,
- B. **70 %** doprinosa za PIO/MIO, ukoliko pripadaju drugoj kategoriji područja posebne zaštite,

Član 9.

Olakšica iz člana 10. ovoga zakona financira se na teret Federacije a po podzakonskom aktu kojeg donosi Vlada na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Član 10.

U područjima prve kategorije posebne zaštite, pravna i fizička lica koja se bave proizvodnjom te zapošljavaju više od pet stalnih zaposlenika čije je prebivalište također na području posebne zaštite prve kategorije imaju pravo na refundiranje 100 % uplaćenih iznosa na ime doprinosa za zdravstvo.

Član 11.

U područjima druge kategorije posebne zaštite, pravna i fizička lica koja se bave proizvodnjom te zapošljavaju više od pet stalnih zaposlenika čije je prebivalište također na području posebne zaštite druge kategorije imaju pravo na refundiranje **70 %** uplaćenih iznosa na ime doprinosa za zdravstvo.

Član 12.

Olakšice iz čl. 10. i 11. ovoga zakona, refundiraju se na teret Federacije a na osnovu podzakonskog akta kojeg donosi Federalno ministarstvo zdravstva, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 13.

Pravna i fizička lica iz čl. 10. i 11. ovoga zakona koja ostvaruju pravo na olakšice u pogledu refundiranja sredstava uplaćenih na ime doprinosa za zdravstveno osiguranje, navedeno pravo mogu realizirati samo pod uvjetom da su do stupanja na snagu ovog zakona redovno izmirivala svoje obaveze plaćanja doprinosa za zdravstveno osiguranje.

Član 14.

Investitori, pravne i fizičke osobe koje će graditi privredne, objekte u stočarstvu, objekte za skladištenje poljoprivrednih proizvoda, objekte za preradu i doradu u području posebne zaštite prve kategorije a zapošljavaju pet ili više stalnih zaposlenika čije je prebivalište i boravište na području posebne zaštite prve kategorije, ne plaćaju obveze koje su prihodi budžeta Federacije, kantona, gradova i općina a po osnovu izdavanja urbanističke suglasnosti, dozvole za građenje i upotrebne dozvole.

Član 15.

Investitori, pravne i fizičke osobe koje će graditi privredne, objekte u stočarstvu, objekte za skladištenje poljoprivrednih proizvoda, objekte za preradu i doradu u području posebne zaštite druge kategorije a zapošljavaju pet ili više stalnih zaposlenika čije je prebivalište i boravište na području posebne zaštite druge kategorije plaćaju **50 %** obveze koje su prihodi budžeta Federacije, kantona, gradova i općina a po osnovu izdavanja urbanističke suglasnosti, dozvole za građenje i upotrebne dozvole.

Član 16.

Povlastice propisane u čl. 10., 11., 14. i 15. ovog zakona ne mogu se odnositi na:

1. organe državne vlasti na bilo kojem nivou
2. javna poduzeća i ustanove
3. privredne subjekte u većinskom vlasništvu općine, grada, kantona, Federacije i Bosne i Hercegovine
4. pravna lica kome su prenesene javne ovlasti općine, grada, kantona, Federacije i Bosne i Hercegovine
5. fondove i institucije koji se financiraju iz javnih fondova
6. sve druge javne subjekte koji se financiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti.

Član 17.

Povratak i ostanak te naseljavanje stanovništva na područja posebne zaštite poticati će se na jedan od sljedećih načina:

1. dodjelom građevinskog materijala za izgradnju stambenog objekta s više stambenih jedinica, za izgradnju ili popravak kuće ili stana

Pravilnik o načinu financiranja dodjele i ugradnje građevinskog materijala donosi Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

2. Na područjima posebne zaštite prve kategorije ne plaća se porez na promet nekretninama, na područjima druge kategorije posebne zaštite plaća se **30 %** poreza na promet nekretnina pod uvjetom da fizička osoba kupovinom nekretnine prijavljuje ili mijenja prebivalište unutar tog područja.

3. Porez iz stava 2. ovog člana ne plaćaju ni pravne osobe koje prodaju nekretnine na području posebne zaštite u roku od 10 godina od dana nabave nekretnine.

4. Porez iz stava 2. i 3. ovog člana plaća se ako se nekretnina otuđi ili se djelatnost prestane obavljati, ili korisnik promjeni prebivalište izvan područja posebne zaštite u roku od 10 godina od dana nabave nekretnine.

Član 18.

Porezi na plaće zaposlenika koji imaju prijavljeno boravište i prebivalište na području posebne zaštite prve i druge kategorije a pripadaju kantonima, kantoni na osnovu zahtjeva općine mogu prepustiti općinama na čijem području je zaposlenik zaposlen, a što će biti regulirano kantonalnim propisom.

Član 19.

Za osiguravanje sufinanciranja izgradnje i održavanja vodovodne i kanalizacione infrastrukture, te za realizaciju pojedinačnih općinskih programa u općinama koje se nalaze u prvoj kategoriji posebne zaštite zadužuju se, i to:

a – Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na način da osigura sredstva u iznosu od 50 % vrijednosti pojedinačnog programa iz sredstava Federacije.

b – Pripadajuće kantonalno ministarstvo nadležno za poljoprivredu da osigura sredstva u iznosu od 20 % vrijednosti pojedinačnog općinskog programa iz sredstava kantona.

c – Pripadajuće kantonalno ministarstvo nadležno za komunalne djelatnosti da obezbjedi sredstva u iznosu od 30 % vrijednosti pojedinačnog općinskog programa.

Općinske programe za izgradnju vodovodne i kanalizacione infrastrukture za pojedinačne općine iz kategorije utvrđene u stavu 1. ovoga člana, priprema nadležno kantonalno ministarstvo vodoprivrede, u suradnji s općinskim načelnikom i nadležnom općinskom službom. Za sufinanciranje održavanja vodovodne i kanalizacione infrastrukture u općinama iz stava 1. ovog člana zadužuju se kantonalna ministarstva nadležna za komunalne djelatnosti, na osnovu zahtjeva komunalnog poduzeća koje upravlja ovim infrastrukturnim sistemima.

Član 20.

Obitelj s prebivalištem i boravištem u jedinicama lokalne samouprave u području prve kategorije posebne zaštite, ima pravo na poseban mjesečni, novčani poticaj po maloljetnom djetetu u iznosu od 100,00 KM za svako dijete, pod uvjetom da je treće dijete u obitelji ili više.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike utvrdit će načine za provođenje navedenog poticaja iz stava 1. ovoga člana posebnim pravilnikom, kojeg će donijeti u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Sredstva potrebna za ostvarivanje novčanog poticaja iz stava 1. ovog člana osigurat će se iz sredstava Federacije.

Član 21.

U područjima prve kategorije područja posebne zaštite, za fizička lica koja imaju stalno mjesto boravka i prebivališta na tom području, umanjuje se plaćanje naknade, takse, rente a koje su prihodi općina, gradova, kantona i Federacije za dobivanje urbanističke suglasnosti, odobrenja za građenje i upotrebne dozvole za stambene objekte do 200 m² površine za 60 % pod uvjetom da to lice lice prvi put riješava stambeno pitanje i nema riješeno stambeno pitanje na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Član 22.

U područjima druge kategorije područja posebne zaštite, za fizička lica koja imaju stalno mjesto boravka i prebivališta na tom području, umanjuje se za **40 %** plaćanje naknade, takse, rente a koje su prihodi općina, gradova, kantona i Federacije za dobivanje urbanističke suglasnosti, odobrenja za građenje i upotrebne dozvole za stambene objekte do 200 m² površine, pod uvjetom da to lice lice prvi put riješava stambeno pitanje i nema riješeno stambeno pitanje na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Član 23.

U područjima prve kategorije područja posebne zaštite, fizička lica radi ostvarivanja svojih prava po bilo kom osnovu plaćaju 50 % iznosa sudskih taksi kod svih sudova u Federaciji. U područjima druge kategorije 60 % iznosa svih sudskih taksi kod svih sudova u Federaciji.

Član 24.

U područjima prve kategorije područja posebne zaštite, fizička lica radi ostvarivanja svojih prava po bilo kom osnovu plaćaju 50 % iznosa administrativnih taksi, u područjima druge kategorije 60 % iznosa svih administrativnih taksi kod svih državnih organa u općini, gradu, kantonu i Federaciji.

Član 25.

U područjima posebne zaštite, fizička lica koja imaju stalno mjesto boravka i prebivališta i riješen status zdravstvenog osiguranja u smislu Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, br. 30/97 i 7/02), ostvaruju pravo na smanjivanje osobnog sudjelovanja prilikom korištenja određenih vidova zdravstvene zaštite (u daljnjem tekstu: participacija), i to:

- u područjima prve kategorije plaćaju samo 50 % participacije
- u područjima druge kategorije plaćaju samo 60 % participacije

Olakšice iz stava 1. ovog člana financiraju se na teret Federacije.

Federalno ministarstvo zdravstva će donijeti pravilnik o visini iznosa, te kriterijima i načinima sudjelovanja osiguranih lica u korištenju zdravstvene zaštite iz stava 1. ovog člana, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 26.

Općine, gradovi, kantoni i Federacija dužni su osigurati da područja posebne zaštite imaju redovnu autobusnu liniju sa najbližim većim gradskim centrom.

Član 27.

Svim učenicima osnovnih i srednjih škola čiji roditelji imaju stalno mjesto boravka ili prebivališta na području prve kategorije posebne zaštite i pohađaju školu na tom području, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke će osigurati besplatne udžbenike kao i druga sredstva neophodna za redovno pohađanje nastave. Učenicima osnovnih škola će se osigurati besplatan prijevoz do škole.

Sredstva za ostvarivanje prava iz stava 1. i 2. ovog člana osigurat će se iz sredstava Federacije.

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti poseban pravilnik kojim će regulirati način i postupak ostvarivanja prava iz stava 1. i 2. ovog člana.

Član 28.

Svi direktni porezi koji pripadaju budžetu Federacije postaju prihodi budžeta općina iz prve kategorije područja posebne zaštite.

Federalni ministar financija će u roku od 60 dana od dana stupanja ovog zakona donijeti poseban pravilnik kojim će se regulirati ovo pravo.

Član 29.

Sve obrazovne ustanove na području Federacije dužne su prioritarno osigurati upis studenata s područja posebne zaštite.

Kantonalni ministri obrazovanja i nauke će posebnom instrukcijom regulirati ovo pravo u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 30.

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva dužno je u programu novčanih podrški za poljoprivredu i ruralni razvoj propisati uvećanu podršku u područjima posebne zaštite.

Član 31.

Kantoni, gradovi i općine su dužni da svoj poticaj za poljoprivredu uvećaju svojim propisima u područjima koje tretira ovaj zakon.

IV. BRDSKO-PLANINSKA PODRUČJA U FEDERACIJI

Član 32.

Pod brdsko-planinskim područjima podrazumijevaju se:

- A. Zemljište iznad **1000 metara** nadmorske visine (mnv)
- B. Zemljište od **800-1000 mnv** sa prosječnim nagibom iznad 16°

Naselje koje se svojim terenom nalazi na prijelaznoj nadmorskoj visini smatra se područjem posebne zaštite ako se 51 % naselja nalazi iznad **1000 mnv**.

Član 33.

Na prijedlog Ministarstva, uz prethodno pribavljeno mišljenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta, Federalnog zavoda za agropedologiju a na osnovu objavljenih statističkih podataka Federalnog zavoda za statistiku Vlada donosi odluku o utvrđivanju brdsko-planinskih područja, pri čemu se može koristiti i dodatnim kriterijima kao što su:

1. pedagoški sastavi bonitet poljoprivrednog i šumskog zemljišta,
2. biološku zrelost i prostornu rasprostranjenost zemljišta te kategoriju šume za gospodarsko iskorištavanje,
3. nadmorsku visinu, nagib, ekspoziciju, prirodne i privredne potencijale te klimatske i druge prirodne karakteristike, koji utječu na život i rad stanovnika,
4. broj stanovnika po km² u odnosu na prosjek Federacije,
5. indeks smanjenja broja stanovnika u razdoblju posljednjih pedeset godina,
6. prosječnu životnu dob stanovništva.

Član 34.

Status brdsko-planinskog područja se gubi na način kako je to regulirano **čl. 5. i 6.** ovog zakona.

V. POVLASTICE I POTICAJNE MJERE ZA NASELJAVANJE I RAZVOJ BRDSKO-PLANINSKIH PODRUČJA U FEDERACIJI

Član 35.

Obitelj sa stalnim prebivalištem i boravištem u brdsko-planinskom području ima pravo godišnje posjeći 10m³ drveta, bez plaćanja naknade, a na osnovu pravilnika kojeg će donijeti Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 36.

U brdsko-planinskim područjima, pravna i fizička lica koja se bave proizvodnjom te zapošljavaju više od pet stalnih zaposlenika čije je prebivalište i boravište također na brdsko-planinskom području imaju pravo na refundiranje od 100 % uplaćenih iznosa na ime doprinosa za PIO/MIO.

Član 37.

Olakšica iz **člana 36.** ovog zakona financira se na teret Federacije a po podzakonskom aktu kojeg donosi Vlada na prijedlog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 38.

U brdsko-planinskim područjima, pravna i fizička lica koja se bave proizvodnjom, te zapošljavaju više od pet stalnih zaposlenih koji imaju prebivalište i boravište u tim područjima i riješen status zdravstvenog osiguranja u smislu Zakona o zdravstvenom osiguranju, imaju pravo na refundiranje od 100 % uplaćenih iznosa na ime doprinosa za zdravstveno osiguranje, uz uvjet da su do stupanja na snagu ovog zakona redovno izmirivala svoje obaveze po osnovu plaćanja doprinosa za zdravstveno osiguranje.

Član 39.

Doprinos iz **člana 38.** ovog zakona financira se na teret Federacije, a po podzakonskom aktu kojeg donosi Federalno ministarstvo zdravstva u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 40.

Povlastice propisane u **čl. 38.** ovog zakona ne mogu se odnositi na:

1. organe državne vlasti na bilo kom nivou,
2. javna poduzeća i ustanove,
3. privredne subjekte u većinskom vlasništvu općine, grada, kantona, Federacije i Bosne i Hercegovine

4. pravna lica kome su prenesene javne ovlasti općine, grada, kantona, Federacije i Bosne i Hercegovine
5. Fondove i institucije koji se financiraju iz javnih fondova,
6. sve druge javne subjekte koji se financiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti.

Član 41.

Poreze na plaće zaposlenika koji imaju prijavljeno boravište i prebivalište na brdsko-planinskom području, a pripadaju kantonima, kantoni mogu na osnovu zahtjeva općine prepustiti općinama na čijem je području zaposlenik zaposlen, a što će biti regulirano kantonalnim propisom.

Član 42.

Fizičkim licima koji imaju stalno mjesto boravka i prebivalište (osim lica koji imaju kuće ili stanove za odmor), na području naseljenog mjesta koje se nalazi na brdsko-planinskom području, participirat će se iz sredstava Federacije mjesečno po članu domaćinstva iznos za 20 kWh utrošene električne energije i 1,5 m³ utrošene vode.

Provedbeni akt o načinu ostvarivanja prava iz stavka 1. ovog člana će donijeti Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije i Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u roku od 60 dana od dana stupanja zakona na snagu, svako iz svoje nadležnosti.

Poduzeće koje vrši distribuciju električne energije će posebnim planom omogućiti konstantno snabdijevanje i prioritetno održavanje mreže na ovom području.

Član 43.

Za osiguravanje sufinanciranja izgradnje i održavanja vodovodne i kanalizacione infrastrukture, te za realizaciju pojedinačnih općinskih programa u općinama sa brdsko-planinskim područjima zadužuju se:

- A. Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na načina da osigura sredstva u iznosu od 50 % vrijednosti pojedinačnih programa iz sredstava Federacije,
- B. pripadajuće kantonalno ministarstvo nadležno za poljoprivredu, da osigura sredstva u iznosu od 20 % vrijednosti pojedinačnog općinskog programa iz sredstava kantona,
- C. pripadajuće kantonalno ministarstvo nadležno za komunalne djelatnosti, da osigura sredstva u iznosu od 30 % vrijednosti pojedinačnog općinskog programa.

Općinske programe za izgradnju vodovodne i kanalizacione infrastrukture za pojedinačne općine iz kategorije utvrđene u stavu 1. ovog člana, priprema nadležno kantonalno ministarstvo vodoprivrede, u suradnji s općinskim načelnikom i nadležnom općinskom službom.

Za sufinanciranja održavanja vodovodne i kanalizacione infrastrukture u općinama iz stava 1. ovog člana zadužuju se kantonalna ministarstva nadležna za komunalne djelatnosti na osnovu zahtjeva komunalnog poduzeća koje upravlja ovim infrastrukturnim sistemima.

Član 44.

Kontinuirano održavanje putne infrastrukture, u ljetnom i zimskom periodu, kao i način subvencioniranja i financiranja iste, regulirat će provedbenim aktom nadležno kantonalno ministarstvo prometa i komunikacija odnosno Federalno ministarstvo prometa i komunikacija svako u okviru svojih nadležnosti, a u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 45.

Prednost za ostvarivanje prava na koncesiju na lokalitetu brdsko-planinskih područja za poljoprivredno zemljište i druga prirodna bogatstva imaju pravne i fizičke osobe sa sjedištem odnosno prebivalištem i boravištem u jedinici lokalne samouprave brdsko-planinskog područja, a čiji su uposlenici najmanje 90% sa istog područja.

Ako više osoba iz stava 1. ovog člana ima jednake uvjete prednost se daje osobi koja svojim programom garantira veće zapošljavanje zaposlenika koji imaju prebivalište i boravište u jedinici lokalne samouprave na brdsko-planinskom području.

Član 46.

Obitelj sa stalnim prebivalištem i boravištem u brdsko-planinskom području, koja se bavi stočarstvom ima pravo ispaše svoje vlastite stoke na državnim šumskim pašnjacima i pravo kosidbe na državnom poljoprivrednom zemljištu bez naknade, na površinama koje će utvrditi nadležno kantonalno ministarstvo, odnosno kantonalno šumsko-gospodarsko društvo.

Korisnik prava iz stava 1. ovog zakona podnosi zahtjev za ostvarivanje prava u skladu sa programom kojeg će donijeti Kantonalno ministarstvo nadležno za poljoprivredu i šumarstvo.

Ukoliko ima više podnositelja zahtjeva za kosidbu na istoj parceli, prednost se daje podnositelju zahtjeva poštujući sljedeće kriterije:

- 1.) broj članova obitelji podnositelja zahtjeva,
- 2.) obitelj sa troje ili više djece,
- 3.) broj stoke,
- 4.) slabije imovinsko stanje i niža prosječna primanja,
- 5.) ako je to jedina djelatnost podnositelja zahtjeva,
- 6.) broj već korištenih površina,
- 7.) već ostvarena ili namjeravana ulaganja radi unaprjeđenja kvalitete pašnjaka i livada
- 8.) razvojačeni branitelji, nosioci ratnih priznanja i obitelji poginulih branitelja.

Podnosiocima zahtjeva za ispašu vlastite stoke koji ispunjavaju uvjete iz stava 1. ovog člana, kantonalna uprava za šumarstvo će izdati suglasnost u skladu sa programom iz stava 2. ovog člana.

Član 47.

Obitelj sa prebivalištem i boravištem u jedinicama lokalne samouprave na brdsko-planinskom području ima prednost na novčani poticaj po hektaru ako počne obrađivati obrađeno poljoprivredno zemljište u svome vlasništvu.

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva utvrdit će programom novčanih podrški za poljoprivredu i ruralni razvoj iznose i prioritete iz stava 1. ovog člana i kriterijima za provođenje u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 48.

Obitelj sa prebivalištem i boravištem u jedinicama lokalne samouprave na brdsko-planinskom području, ima pravo na poseban mjesečni, novčani poticaj po maloljetnom djetetu u iznosu od 150,00 KM za svako dijete.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike utvrdit će načine provođenja navedenih poticaja iz stava 1. ovog člana posebnim pravilnikom, kojeg će donijeti u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 49.

Fizičkoj i pravnoj osobi koja obavlja privrednu djelatnost na brdsko-planinskom području umanjuje se porezna osnovica na osnovu koje se plaća porez na dobit, za sredstva koja je reinvestirao ili na osnovu podnesenog programa iz kojeg je vidljivo da će u narednoj poslovnoj godini ta sredstva biti reinvestirana za proširenje postojeće djelatnosti ili investirana za otpočinjanje novih privrednih djelatnosti ako tim programom postiže ostvarivanje, pored privrednih i sljedeće ciljeve:

- 1.) povećanje broja zaposlenika,
- 2.) usvajanje novih tehnoloških znanja,
- 3.) podizanje razine ekološke zaštite i zaštite na radu,
- 4.) proizvoditi proizvode i/ili usluge pretežito namijenjene izvozu ili kojih nema dovoljno za potrebe Federacije.

Član 50.

Radi razvoja i unaprjeđivanja poljoprivredne djelatnosti kod uvoza stoke te poljoprivrednih strojeva i alata, poljoprivrednik u brdsko-planinskim područjima ima pravo na refundiranje sredstava koja je uplatio na ime carinskih plaćanja, a na teret Federacije.

Način refundiranja propisuje Federalno ministarstvo financija provedenim aktom, a kojeg će donijeti u roku od 60 dana od dana donošenja ovog zakona.

Član 51.

Poljoprivrednik u obavljanju poljoprivredne djelatnosti na brdsko-planinskom području ima pravo na refundiranje sredstava uplaćenih na ime poreza na sjemenski i sadni materijal, mineralno gnojivo, zaštitna sredstva i naftu, a na teret Federacije.

Član 52.

Za brdsko-planinska područja izradit će se Strateški plan ruralnog razvoja Federacije.

Program održivog razvoja brdsko-planinskih područja donosi Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, na osnovu kojeg će se izrađivati operativni program za ruralni razvoj Federacije.

Program održivog razvoja iz stava 2., Strateški plan ruralnog razvoja Federacije iz stava 1. ovog člana kao i operativne programe za ruralni razvoj Federacije, izrađuje Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u suradnji sa Ministarstvom, Federalnim ministarstvom okoliša i turizma, Federalnim ministarstvom financija, Federalnim ministarstvom razvoja, poduzetništva i obrta, Federalnim ministarstvom raseljenih osoba i izbjeglica, Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike, Federalnim zavodom za statistiku, Federalnim zavodom za poljoprivredu, Federalnim agromediterranskim zavodom, Federalnim zavodom za agropedologiju i općinama na brdsko-planinskim područjima.

Član 53.

Investitori, pravne i fizičke osobe koje će graditi privredne objekte, objekte u stočarstvu, objekte za skladištenje poljoprivrednih proizvoda, objekte za preradu i doradu u brdsko-planinskom području a zapošljavaju pet ili više stalnih zaposlenika čije je prebivalište i boravište na brdsko-planinskom području ne plaćaju obaveze koje su prihodi Federacije, a odnosi se na izdavanje urbanističke suglasnosti, dozvole za građenje i upotrebne dozvole.

Član 54.

Povlastice propisane u **čl. 49., 51. i 53.** ovog zakona ne odnose se na:

- 1) organe državne vlasti na bilo kom nivou,
- 2) javna poduzeća i ustanove,
- 3) privredne subjekte u većinskom vlasništvu općine, grada, kantona, Federacije i Bosne i Hercegovine,
- 4) pravnih lica kome su prenesene javne ovlasti općine, grada, kantona, Federacije i Bosne i Hercegovine,
- 5) Fondove i institucije koje se financiraju iz javnih fondova,
- 6) sve druge javne subjekte koji se financiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti.

Član 55.

U brdsko-planinskim područjima, fizička lica koja imaju stalno mjesto boravka i prebivalište, ne plaćaju naknade, takse, rentu a koje su prihodi općina, gradova, kantona i Federacije, za dobivanje urbanističkih suglasnosti, odobrenja za građenje i upotrebnih dozvola za stambene objekte do 200m² površine, ako to lice prvi put rješava stambeno pitanje i nema riješeno stambeno pitanje na teritoriji Bosne i Hercegovine.

U brdsko-planinskim područjima, fizička lica radi ostvarivanja svojih prava po bilo kom osnovu oslobađaju se plaćanja svih sudskih taksi kod svih sudova u Federaciji.

Član 56.

U brdsko-planinskim područjima, pravna i fizička lica koja se bave proizvodnjom te zapošljavaju više od pet stalnih zaposlenika a čije je prebivalište i boravište također na brdsko-planinskom području, imaju pravo na refundiranje od 100% uplaćenih iznosa na ime doprinosa za zdravstveno osiguranje, uz uvjet da su do stupanja na snagu ovog zakona redovno izmirivala svoje obaveze po osnovu plaćanja doprinosa za zdravstveno osiguranje.

Olakšice iz st. 1. ovog člana financiraju se na teret Federacije.

Federalno ministarstvo zdravstva dužno je u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnik o visini iznosa, te kriterijima i načinima učešća osiguranih lica u korištenju zdravstvene zaštite.

Član 57.

Svim učenicima osnovnih i srednjih škola čiji roditelji imaju stalno mjesto boravka i prebivališta na brdsko-planinskom području i pohađaju školu na tom području, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke će osigurati besplatne udžbenike kao i druga sredstva neophodna za redovno pohađanje nastave. Učenicima osnovnih škola će se osigurati besplatan prijevoz do škole.

Sredstva za ostvarivanje prava iz st. 1. i 2. ovog člana osiguravaju se iz sredstava Federacije.

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke će se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti poseban pravilnik kojim će regulirati način i postupak ostvarivanja prava iz st. 1. i 2. ovog člana.

Član 58.

Telekom operateri u Federaciji će osigurati povoljnije tarife svojih usluga za fizička lica koja imaju stalno mjesto boravka i prebivališta na brdsko planinskim područjima.

Član 59.

Općine, gradovi i kantoni će osigurati na svom području redovno snabdijevanje stanovništva prehrambenim i drugim artiklima u trgovačkoj mreži na području brdsko-planinskog područja.

Član 60.

Sve obrazovne ustanove dužne su prioriteto osigurati upis studenata sa brdsko-planinskog područja.

Kantonalni ministri obrazovanja i nauke će posebnom instrukcijom regulirati ovo pravo u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 61.

Distributeri električne energije u Federaciji dužni su da prioriteto održavaju svoju mrežu u brdsko-planinskim područjima te da osiguraju kontinuirano snabdijevanje električnom energijom.

Član 62.

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva dužno je u programu novčanih podrški za poljoprivredu i ruralni razvoj propisati uvećanu podršku za brdsko-planinska područja.

Član 63.

Federalno ministarstvo financija sa Federalnim ministarstvom razvoja, poduzetništva i obrta će osigurati sredstva i sačiniti program za dodjelu grantova i brzih kredita u cilju poticanja pokretanja svih vidova privrednih djelatnosti, primjerenih uvjetima brdsko-planinskim područjima, kao što su turizam, rekreacija, drvoprerađiva, poljoprivreda, stočarstvo, proizvodnja prehrambenih proizvoda, ljekovitog bilja, kućne radinosti i ostale djelatnosti.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 64.

Federalni ministar prostornog uređenja će odrediti posebnim aktom broj područja i naseljenih mjesta u brdsko-planinskim područjima.

Član 65.

Iz budžeta Federacije može se davati finansijska potpora budžetima općina iz područja posebne zaštite, samo ukoliko izvorni i preneseni prihodi viših nivoa vlasti, a koji su prihodi budžeta tih općina ne mogu osigurati redovno financiranje isplata plaća i osnovne troškove administraciji tih općina kao i obavljanje javnih funkcija iz nadležnosti općina.

Na prijedlog Federalnog ministra financija, Vlada će svojom odlukom utvrditi koje se općine mogu financirati iz budžeta Federacije.

Federalno ministarstvo financija će posebnim pravilnikom odrediti kriterije i parametre koji su potrebni da bi općine iz područja posebne zaštite ostvarile pravo na sufinansiranje.

Član 66.

Radi ostvarivanja prava iz ovog zakona pravna i fizička lica ne plaćaju naknadu za administrativne i sudske takse.

Član 67.

Nadležne općinske i gradske službe svaka u svojoj nadležnosti, vodi postupak za ostvarivanje prava iz ovog zakona, u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku.

Član 68.

Federacija će osigurati sredstva potrebna za provedbu ovog zakona.

Član 69.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

ZAKONA

O POTICAJIMA ZA RAZVOJ PODRUČJA POSEBNE ZAŠTITE U FEDERACIJI

1. - ZAKONSKI OSNOV

Zakonski osnov za donošenje ovog zakona nalazimo u odredbama III. 1.b) koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI, te člana III. 2.c) i člana III. 3.3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

2. - RAZLOZI ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Obzirom da nikada nisu normativno regulirana pitanja poticaja područja sa otežanim uvjetima života i privređivanja, na ovaj način u Federaciji Bosne i Hercegovine, očigledno je da postoji potreba za smanjenjem depopulacije na takvim područjima, stvaranjem boljih uvjeta za razvoj privrede, održivog povratka i najbitnije ravnomjernijeg razvoja svih područja Federacije Bosne i Hercegovine. Ovim zakonom definirano je koja su to područja te na koji način im se treba pomoći.

3. - OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI ZAKONA

3.1. - Opće odredbe

Odredbama čl. 1. do 3. definiraju se područja koja se normiraju ovim zakonom, i to da se utvrđuju brdsko-planinska područja koja su ujedno i područja sa težim uvjetima privređivanja te područja posebne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine, objašnjenje zašto se ova područja utvrđuju kao područja posebne zaštite, tko i pod kojim uvjetima ostvaruje prava iz ovo zakona.

3.2. - Područja posebne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine

Odredbama čl. 4. do 6. definiraju se područja posebne zaštite, dvije kategorije područja posebne zaštite. Prva i druga kategorija područja posebne zaštite su definirana samim zakonom. Ovim odredbama je također propisan način na koji određeno područje gubi status područja posebne zaštite.

Odredbom čl. 7. određeni su razlozi propisivanja povlastica i poticaja.

Odredbama članova 8., 18., 29., 36., 38. 41., 53., 61., 62. i 63. reguliraju se razne vrste poticaja u cilju stvaranja preduvjeta da se prirodni i privredni resursi što kvalitetnije koriste za privredni razvoj na području Federacije Bosne i Hercegovine.

Odredbe navedene u čl. 10., 11., 26., 49., 50. i 51. propisuju se radi kvalitetnijeg i ravnomjernijeg rješavanja socijalnih prilika, privrednog rasta i razvoja svih područja Federacije Bosne i Hercegovine.

U cilju postizanja što ravnomjernijeg razvoja svih područja Federacije, propisuju se odredbe čl. 19., 23., 24., 25. i 52.

Radi poticanja demografske obnove i ravnomjernijeg naseljavanja stanovništva u Federaciji propisani su čl. 17., 21., 22., 27., 29., 42., 43., 45., 46., 47., 48., 56., 57., 58., 59. i 60., te radi otklanjanja posljedica rata i održivog povratka čl. 14., 15., 20., 35., 44. i 55.

3.3. - Povlastice i poticajne mjere za naseljavanje i razvoj područja posebne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Odredbama članova od 08. do 31. regulirane su mjere poticaja i povlastice koje se propisuju u cilju naseljavanja i razvoja područja posebne zaštite. Regulirane su i porezne olakšice za fizička i pravna lica na područjima posebne zaštite, druge vrste olakšica i poticaja te način subvencioniranja energenata u tim područjima.

U ovim odredbama se definiraju krajnji korisnici poticaja, visina poticaja, uvjeti za stjecanje prava na određene poticaje.

3.4. - Brdsko-planinska područja u Federaciji Bosne i Hercegovine

Odredbama čl. 32. do 34. definirana su područja koja se podrazumijevaju pod brdsko-planinskim područjima, te kategorizacija samih brdsko-planinskih područja u dvije potkategorije, dodatne kriterije za određivanje brdsko-planinskih područja, način na koji određeno područje gubi status brdsko-planinskog područja, pod čime se podrazumijeva gubitak statusa u smislu gubitka privilegije i poticaja za razvoj u tim područjima.

3.5. - Povlastice i poticajne mjere za naseljavanje i razvoj brdsko-planinskih područja na nivou Federacije Bosne i Hercegovine

Odredbama čl. 35. do 64. regulirana su pitanja poticajnih mjera i povlastica namijenjenih brdsko-planinskim područjima, u vidu poreznih olakšica, subvencioniranja energenata, olakšica za privredne subjekte, fizička lica, investitore u brdsko-planinskim područjima, olakšice za učenike i studente, te pomoć u vidu redovnog održavanja putne infrastrukture i komunikacije.

Regulirano je i pitanje tko su ustvari krajnji korisnici poticaja za razvoj brdsko-planinskih područja, koji su to uvjeti propisani za stjecanje prava na neke poticaje i povlastice, također se nalaže izrada Strateškog plana ruralnog razvoja Federacije Bosne i Hercegovine.

3.6. - Prijelazne i Završne odredbe

Prijelaznim i završnim odredbama reguliran je način financiranja ovog zakona. Također se regulira način provedbe zakona i dan stupanja na snagu.

4. - FINANCIJE

Potrebna sredstva za provedbu ovog zakona će se osigurati iz sredstava Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 25.000.000,00 KM (dvadeset pet miliona km).